

Środowisko samorządowe od dawna wskazuje na niedoskonałości obowiązującego obecnie Prawa o zamówieniach publicznych, w tym zwłaszcza ustalenie progów powodujących obecność stosowania bardziej skomplikowanych form udzielania zamówienia na poziomie znacznie niższym niż progi żądane przez Unię Europejską. Obecnie do Zespołu ds. Infrastruktury, Rozwoju Lokalnego, Polityki Regionalnej oraz Środowiska trafił projekt obszernej nowelizacji Prawa zamówień publicznych. Niestety niewiele zagadnień stanowi bezpośrednią odpowiedź na bolączki wskazywane przez praktyków.

Przeważająca część zaproponowanej nowelizacji jest powiązana z implementacją do polskiego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 roku w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniającej dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (dyrektywa obronna). Najistotniejsze zmiany dotyczą m.in.:

- określenia podstawowych pojęć, właściwych dla zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa (np. pojęcia sprzętu wojskowego, newralgicznego sprzętu, newralgicznych robót budowlanych, newralgicznych usług);
- określenia katalogu wyłączeń spod obowiązku stosowania przepisów ustawy przy udzielaniu niektórych zamówień tego typu;
- wprowadzenia zasady, iż w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa będą mogli brać udział wyłącznie wykonawcy mający siedzibę w jednym z krajów członkowskich UE, na terytorium EOG lub na terytorium kraju, z którym UE lub RP zawarła odpowiednią umowę międzynarodową;
- możliwości wykluczenia z udziału w postępowaniu podmiotu, któremu udowodniono dowolnymi środkami naruszenia zobowiązań w zakresie bezpieczeństwa informacji lub bezpieczeństwa dostaw w innym postępowaniu lub podmiotu, który nie posiada wiarygodności niezbędnej do wykluczenia zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa. Dopuszcza się przy tym nieudostępnienie wykluczonemu wykonawcy uzasadnienia decyzji o wykluczeniu;
- dopuszczenia dzielenia zamówienia na części – przy zachowaniu procedur właściwych dla całości zamówienia – ale z odrębnym określeniem warunków udziału w postępowaniu dla każdej z części;
- uregulowania trybów udzielania zamówień w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa, a także przesłanek umożliwiających ich zastosowanie.

Druga grupa przepisów to regulacje stanowiące odpowiedź czy to na inne przepisy prawa unijnego, czy to na wyroki Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, czy też wreszcie na problemy praktyki. W zakresie związanym z prawem unijnym przewidziane są następujące zmiany:

1. modyfikacja definicji pojęć „roboty budowlane” oraz „obiekt budowlany” w sposób zgodny z wymogami prawa unijnego;
2. wprowadzenie przepisu umożliwiającego zamawiającemu, przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia, zwrócenie się do podmiotów trzecich o doradztwo lub udzielenie informacji w zakresie niezbędnym do przygotowania opisu przedmiotu zamówienia oraz specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub określenia warunków umowy (tzw. dialog techniczny);
3. rozszerzenie zakresu informacji zamieszczanych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach publicznych o informacje o charakterze statystycznym dotyczące zamówień, które zostały udzielone na podstawie wyłączenia obowiązku stosowania ustawy;

4. zobowiązanie zamawiającego do stosowania, przy udzielaniu zamówienia sektorowego poniżej progów unijnych, traktatowych zasad przejrzystości, uczciwej konkurencji i równego traktowania;
5. wprowadzenie, przy zamówieniach sektorowych, możliwości tworzenia i utrzymywania systemów kwalifikowania wykonawców, tj. prowadzeniu przez zamawiającego wykazu wykonawców spełniających wcześniej ustalone przez zamawiającego kryteria ;
6. poszerzenie zakresu kryteriów prekwalfikacji stosowanych przez zamawiających w celu wyłonienia wykonawców zaproszonych do kolejnego etapu w trybie przetargu ograniczonego, dialogu konkurencyjnego oraz negocjacji z ogłoszeniem o możliwość stosowania innych, obok kryteriów odnoszących się do spełniania w największym stopniu warunków udziału w postępowaniu dotyczących najczęściej wiedzy i doświadczenia, kryteriów niedyskryminacyjnych.

Najważniejsze zmiany wynikające z praktyki to jedynie:

1. doprecyzowanie oraz rozszerzenie przesłanek wykluczenia wykonawcy z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego – przepisy będą się odnosiły do wykonawców powiązanych ze sobą w przypadku złożenia odrębnych ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w tym samym postępowaniu;
2. umożliwienie zamawiającemu zobowiązania wykonawcy będącego koncesjonariuszem robót budowlanych do zawarcia z innymi podmiotami umowy o podwykonawstwo stanowiącej co najmniej 30% wartości koncesji.